

НОВИ СИНДИКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ СРБИЈЕ

ПИБ: 108080360; МАТИЧНИ БРОЈ: 17834681

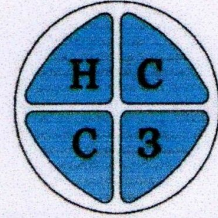
НАЗИВ ДЕЛАТНОСТИ: Делатност синдиката

ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ: 94.20

ТЕКУЋИ РАЧУН: 160-389774-89 Banca Intesa АД Београд

ЗАСТУПНИК: Братислав Цветковић, председник

АДРЕСА: Ул. 7. јули 66, 18220 Алексинац

БРОЈ:

ДАТУМ:

НОВИ СИНДИКАТ СОЦИЈАЛНЕ
ЗАШТИТЕ СРБИЈЕ
Број 02-01
15.01. 2015 год.
АЛЕКСИНАЦ

- ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- МИНИСТАРСТВУ ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
- МИНИСТАРСТВУ ФИНАНСИЈА
- МИНИСТАРСТВУ ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ
- СИНДИКАЛНОЈ ЈАВНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
- ЕЛЕКТРОНСКИМ И ШТАМПАНИМ МЕДИЈИМА

ПРЕДМЕТ: САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ ПОВОДОМ ПРЕГОВОРА ЗА ЗАКЉУЧЕЊЕ ПОСЕБНОГ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

Поводом актуелних преговора у процесу закључења новог Посебног колективног уговора за социјалну заштиту Нови синдикат социјалне заштите Србије је још у октобру 2014. године изнео јавно своје ставове везане за материју коју регулише посебни колективни уговор и обим права запослених у установама социјалне заштите који је, по њему, неопходно и правично обезбедити путем посебног колективног уговора за ту област, а како би се уважили сва сложеност, одговорност и веома тешки услови рада у тој области, а и обезбедила Уставом гарантована равноправност односно недискриминација запослених у том сектору у односу на друге запослене у јавном сектору. У том смислу је јавно протествовао критикујући предлог неких синдиката који је значио значајно ограничавање или фактичко укидање неких права која су била предвиђена досад важећим Посебним колективним уговором за социјалну заштиту (Сл. гласник РС бр. 22/02), а за која ни постојећи Закон о раду не представља ограничења да не могу и даље постојати као веће право признато тим општим актом.

У односу на чињеницу да је, према вестима доступним у јавности и тексту наводно потпуно усаглашеног текста ПКУ између преговарачких тимова Владе Републике Србије и синдиката, заључивање тог усаглашеног ПКУ извесно у скорије време, **Нови синдикат социјалне заштите Србије указује на следеће чињенице:**

- **да је Влада Републике Србије**, поштујући одредбе Закона о раду о поступку и условима за утврђивање репрезентативности синдиката и поступку за закључивање посебног колективног уговора, а и услед потребе да се обезбеди пуна и неспорна уставност и законитост тог општег акта у поступку његовог закључења (што је интерес и чланова НССЗС), **у обавези да обезбеди да такав колективни уговор буде на законит начин закључен од стране Владе и репрезентативних синдиката**, за које је у поступку предвиђеном законом од надлежног органа утврђена репрезентативност, а то су (сагласно решењима надлежног министра од 25.12.2009. и 24.02.2011. године), синдикати уписани у Регистар синдиката под редним бројевима 7183 и 18350 (**Синдикат запослених у здравству и социјалне заштите Србије и Конфедерација слободних синдиката**);

- да је **Влада Републике Србије, сагласно Уставу, у обавези да обезбеди пуну и доследну примену ратификованих конвенција** (Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, конвенција МОП-а бр. 87, 98 и 135, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, Ревидиране европске социјалне повеље), а у погледу предузимања ефективних мера за обезбеђивање права на слободу синдикалног организовања и обављања синдикалних делатности, односно права и погодности радничких представника, те обезбеђивању услова тим колективним уговором за остваривање тих слобода за све регистроване синдикате у грани, уз право да колективним уговором може да уведе неке посебне и додатне погодности које се тичу репрезентативних синдиката у грани, и то управо на начин како је то у заштити права на синдикално организовање учинила недавно закљученим Посебним колективним уговором за здравствене установе (осим плаћања синдикалних функционера);

- да је **Влада Републике Србије у обавези да обезбеди пуну равноправност свих запослених, односно њихову недискриминацију као грађана**, у погледу остваривања права из радног односа односно по основу рада, те да је дужна у том смислу да и за запослене у систему социјалне заштите обезбеди исти ниво права као што је то признала запосленима у здравственим установама у недавно закљученом ПКУ за здравствену делатност;

I - Нови синдикат социјалне заштите Србије још једном истиче да је против било какве, макар и најмање, дискриминације запослених у социјалној заштити у односу, нарочито, на запослене у здравственој делатности, посебноо услед чињенице да се и у оквиру многих установа социјалне заштите обављају одређени облици здравствене делатности, и да је најоштрије против тога да се запосленима у том сектору дају мања права од оних која су призната запосленима у здравственим установама посебним колективним уговором (Сл. гласник РС бр. 1/2015). Ово нарочито у погледу : тим ПКУ-ом утврђене обавезе послодавца да обезбеди прописан број и структуру запослених; једнаког третмана и јасног прописивања права запослених здравствених радника на стручно усавршавање и специјализације као и запослених у здравственим установама; једнаког третмана, услова и права по основу дежурстава, приправности, рада по позиву и прековременог рада, и права по том основу; права запосленог да му се прековремени рад плати, а да се тек по његовом изричитом захтеву то прерачунава у слободне дане (што је његово право гарантовано конвенцијом); експлициране обавезе да се послови са повећаним ризиком утврђују и на основу стручне анализе надлежног органа - службе за медицину рада; обавезе послодавца да сви запослени морају да буду колективно осигурани од повреде на раду, смрти, инвалидитета и професионалног обољења; обавезе Владе и синдиката да сваке године у процесу усвајања новог буџета преговарају о висини основице за плату; права сваког запосленог на додатак на плату за рад недељом; права на накнаду плате као да ради у случају да је запосленом забрањен рад актом надлежног органа услед неиспуњавања прописаних санитарних, услова опште безбедности или безбедности и здравља на раду; јасно утврђеног права свих запослених на исплату новогешње награде; истих услова и обима права на исплату јубиларних награда; утврђивања права на исплату солидарне помоћи по основу лечења и рехабилитације запослених и чланова њихове уже породице до висине два неопрезива износа; истих правила за обезбеђивање услова за рад свих синдиката, а и дефинисања да ће потписници колективног уговора утврдити јединствене критеријуме за процену ризика и радних места са повећаним ризицима у свим установама социјалне заштите.

У том погледу **Нови синдикат социјалне заштите Србије захтева од Владе Републике Србије, као потписника уговора, да у погледу наведених питања и права обезбеди пуну равноправност и недискриминацију запослених у установама социјалне заштите у односу на врсту и обим права које је признала закљученим Посебним колективним уговором за здравствене установе (Сл. гласник РС бр. 1/2015). У супротном би се на делу показало да органи власти имају двојак однос према запосленима, односно да су неки**

запослени првог а неки запослени другог реда. У условима чињенице да је један од преговарача за закључивање ПКУ за социјалну заштиту и синдикат који је преговарао и за закључење ПКУ за здравствену делатност, НССЗС-у није јасан двојак приступ тог синдиката у погледу права његових чланова који раде у ове две области јавног сектора, односно зашто је и други синдикат, као учесник у тим преговорима за ПКУ за социјалну заштиту, пристао на такав двојак приступ у остваривању права запослених у установама социјалне заштите у односу на друге делатности.

II - Имајући у виду чињенице на које је НССЗС указивао већ дужи временски период, у својим дописима и јавним обраћањима органима Владе и јавности, **да је систем социјалне заштите, и установе у том систему, у кадровском смислу у практично замрзнутом стању у односу на ниво још из 1993. године** (услед чињенице да су решења о броју и структури признатих запослених заснована на нормативима још из тог времена), иако се обим и структура рада у свим установама многоструко променила и енормно повећао обим рада (вишеструко повећан број корисника права система и услуга, повећана сложеност рада установљавањем нових стандарда рада, увођење нових законских обавеза и значајно веће потребе корисника услед све већег степена зависности од туђе помоћи), **НССЗС је изнео и захтев да у склопу регулисања путем колективног уговора буде утврђен прелазни период за даље остваривање права запослених на скраћено радно време.** То замрзнуто стање броја радника из тог времена је нарочито присутно и у погледу признатог норматива здравствених радника у установама социјалне заштите (у ком погледу је фактички параметар такође стање на 31.12.1993. годину), који је више него дупло неповољнији у односу на норматив у аналогним одељењим и службама у здравственим установама. У изнетом смислу је подносио и одређене законодавне иницијативе које су игнорисане од стране Владе и Парламента, а и обраћао се органима Владе Републике Србије, што је такође игнорисано.

Све то дуго година није било праћено адекватним признавањем нужности потребе за повећањем броја запослених, уважавањем веома тешких услова рада (који су значајно неповољнији и од здравствених установа), и објективним систематским сагледавањем и мерењем стања у погледу степена физичког и психичког оптерећења запослених (нарочито са растом обима посла и рада са мањим бројем извршилаца од потребног), и држава је нарочито према систему социјалне заштите била ригорозна у погледу адекватне попуне кадрова, затварајући очи пред навеним проблемима и заклањајући се „кризом“, тако да тај систем дуго ради са значајним мањком кадрова (само у последњих годину дана број запослених је природним одливом смањен за око 1000 запослених). Веома велика већина донетих аката о процени ризика, према сазнањима НССЗС, на које је јавно указивао, је у установама сачињена а да нису измерене и правилно процењене све штетности и ризици на радном месту (у складу са јасним обавезама из Закона о безбедности и здрављу на раду и пратећих подзаконских аката), нити је било обезбеђено учешће служби за медицину рада, а ни контрола законитости поступка њиховог доношења и садржине у односу на прописе. Нарочито нису измерени степен појачаног оптерећења и последица по физичко и психичко здравље запослених у условима рада са мањим бројем извршилаца од признатог, а и потребног.

Из тих разлога је Нови синдикат социјалне заштите Србије захтевао, и захтева, да се новим колективним уговором, у прелазним одредбама, утврди да ће потписници заједнички утврдити јединствене критеријуме за процену радних места са посебним ризиком у установама социјалне заштите, да држава, као оснивач и финансијер социјалне заштите, у ороченом периоду, обезбеди и финансира усаглашавање тих аката о процени ризика са свим принудним прописима државе (јер установе за то немају средстава), и да преко својих инспекцијских органа обезбеди пуну контролу примене прописа из области безбедности и здравља на раду, а да се док не истекне тај одређени рок, и не изврши потпуно законита процена и објективно сагледа стање у целини система, не укида стечено право запослених на скраћено радно време,

а које је 2002. године било установљено у колективном уговору на основу тада важећих прописа и стручних анализа референтних установа у току претходног периода (осамдесетих и деведесетих година прошлог века). Ово нарочито услед чињенице да се број извршилаца није повећао у односу на то време када су те анализе сачињаване, већ су, напротив, присутни много неповољнији параметри и услови рада (кроз значајно повећани обим и захтеве процеса рада у раду са смањенм бројем извршилаца, и већи физички и психички напор).

Уместо да уђе у озбиљну анализу стања и решава тај проблем, Влада Републике Србије, грубим и неодмереним актуелним захтевом Министарства за државну управу и локалну самоуправу да се додатно у 2015. години смањи број запослених у установама социјалне заштите за још 6,5 % у односу на крај 2014. године, а на основу претходне од стране министарства финансија волонтаристички линеарно смањене буџетске масе за плате у социјалној заштити у 2015. години за 14 % (без икакве озбиљне и одговорне анализе у односу на стање у одређеним областима и покушаја да се на одговоран начин приђе решавању проблема), уместо да приступа побољшању стања, то још додатно погоршава. Тиме се потпуно игнорише чињеница коликим је природним одливом смањен број запослених у социјалној заштити од почетка увођења рестрикција у запошљавању (2008. године), а нарочито услед природног одлива у току 2013. и 2014. године (више од 1000 запослених – 10 %). Тим макроекономским приступом и упросечавањем (по принципу „неко једе купус, неко једе месо, а у просеку сви једемо сарму“) се фактички „награђују“ сектори који су досад били неодговорни према јавним финансијама (комотни у поступању и трошењу пара), на уштрб функционисања система који су поштовали правила (систем социјалне заштите), и на уштрб легитимних и на конвенцијама заснованих легитимних права запослених у том систему (да им се адекватно цене услови рада, да им се обезбеде правични услови рада и да им се одреде примерене мере за смањење ризика по њихово здравље). Оваквим приступом, који представља „најлакше и најелегантније“ решење „проблема“ за министарства са фактичком моћи (финансија и државне управе), које је било присутно свих ових година транзиције, се и даље повлађују они који су били нерационални, и који су својим злоупотребама узроковали и мањак у државној каси, а кажњавају они који су сво време поштовали правила, а тиме се додатно погоршавају услови рада запослених у тим системима. Такав приступ има министарство финансија још од почетка преговора за закључење ПКУ за социјалну заштиту (од 2011. године). А та нова „рационализација јавног сектора“ се очигледно у 2015. години у сектору за социјалну заштиту намерава реализовати и игнорисањем захтева за неопходну поуну недостајућих радника у 2015. години (услед природног одлива, повећања обима рада или непризнавања права на поуну недостајућих радника по решењу), не хајући да ли се тиме угрожава функционисање тих установа. И то на начин који представља суштинску разлику од приступа решењу тог проблема у области здравства (билансирањем износа од 2,3 милијарди динара у буџету за спровођење социјалног програма, што представља смањење запослених од 2,5 %, али и уз истовремено планирано ново запошљавање 340 лекара и 330 медицинских сестара у 2015. години, што је планирано финансијским планом РФЗО). То је, уз разлику у обиму регулисања права кроз колективне уговоре, практичан пример поступања власти у складу са принципом „неком мајка а неком маћеха“. Из анализе кретања буџетске масе за плате од 2012. до данас, а нарочито из реализације буџета (уз присутну непобитну чињеницу да су плате у социјалној заштити просечно далеко најниже међу јавним службама), се може видети и кретање броја запослених у том сектору. Уместо да у наредном периоду Влада олакшава услове рада запослених у социјалној заштити, она их на овај начин још отежава, уз истовремено планирано фактичко укидање скраћеног радног времена. Тиме се долази до могућег планираног, за министарство финансија најлакшег и најелегантнијег, начина како да се реши питање функционисања система социјалне заштите у условима смањења броја извршилаца – додатним оптерећивањем постојећих запослених, не хајући за њихова на папиру призната права у складу са европским павилима и стандардима за безбедан рад.

У том смислу суштинског, а не деклараторног, примењивања усвојених европских норми везаних за безбедност и здравље на раду Нови синдикат социјалне заштите Србије понавља овај изричити захтев Влади Републике Србије, која је у обавези да обезбеди пуну законитост и права запослених из области безбедности и здравља на раду, гарантованих конвенцијама, да као меру за поштовање преузетих обавеза државе у тој области у процесу приступања ЕУ предупреди наступање неправде према запосленима у социјалној заштити, и то у виду укидања права које је било засновано на веома озбиљним стручним анализама сачињеним још почев од осамдесетих година прошлог века на нивоу СФРЈ.

Из тих разлога Нови синдикат социјалне заштите Србије је спреман да упути и јавну понуду свима који сматрају да запослени у том систему мало раде, или да су им оптимални услови рада са великом платом, или креаторима макроекономске и реформе јавне управе, да су запослени у том систему спремни да се привремено, на бар шест месеци, замене са сваким ко сматра да је рад у тим установама лак и лагодан, за плату и услове рада тих критичара, да би лично и непосредно могли да се увере у аргументе изношене од стране Новог синдиката социјалне заштите Србије.

Нови синдикат социјалне заштите Србије захтева од преговарача за закључивање новог Посебног колективног уговора за социјалну заштиту да уваже изнете примедбе и захтеве, и да обезбеде да тај колективни уговор буде у свему усаглашен са ратификованим међународним конвенцијама, и уставним начелом забране дискриминације запослених у установама социјалне заштите у односу на права других запослених у јавном сектору (права запослених у здравству и у државној управи).

с пуним поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК НССЗС:

Братислав Цветковић, С.Р.

ПРИЛОГ:

- Анализа кретања масе за плате у
буџетима од 2012. године до данас

